

Силабус навчальної дисципліни
«Методика реалізації міжкультурної іншомовної освіти»

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація	014.023 Французька мова та зарубіжна література
Освітня програма	Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс	I
Семестр	III
Кількість кредитів ЄКТС	3
Кількість годин	90
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Устименко Ольга Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов КНЛУ

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна забезпечує професійно-методичний та особистісний розвиток майбутнього вчителя іноземної мови і спрямована на оволодіння знаннями щодо теоретичних основ реалізації міжкультурної іншомовної освіти, цілей і завдань загальноєвропейської мовної політики в умовах міжкультурної взаємодії, загальноєвропейських компетентностей володіння іноземною мовою, сучасних підходів до реалізації міжкультурної мовної освіти, сучасних технологій, методів, прийомів та засобів реалізації міжкультурної іншомовної освіти в закладах загальної середньої освіти, а також розвиток умінь визначати й конкретизувати цілі навчання, способи і засоби контролю сформованості міжкультурних іншомовних навичок та вмій, формувати міжкультурну іншомовну комунікативну компетентність учнів на різних етапах навчання, використовуючи ефективні методи, засоби і технології навчання міжкультурного спілкування. Зміст навчальної дисципліни викладено в двох змістових модулях. У першому модулі випускники освітньої програми «Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов» набувають професійно-методичних знань щодо теоретичних основ реалізації міжкультурної мовної освіти, а в другому – демонструють розуміння та практичні вміння реалізовувати методіку міжкультурно-орієнтованого навчання іноземних мов учнів закладів загальної середньої освіти.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

3 кредити ЄКТС, 90 год., у тому числі:		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	16 год.	2 год.
семінарські заняття	14 год.	4 год.
самостійна робота	60 год.	84 год.

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни
Мета вивчення дисципліни

- успішне опанування в першому семестрі таких обов'язкових компонентів освітньої програми, як-от: ОК 2, ОК 3, ОК 4;
- володіння базовими вміннями користування цифровими технологіями в галузі навчання іноземних мов.

Ознайомлення майбутніх учителів іноземної мови з теоретичними основами і методикою реалізації міжкультурної іншомовної освіти, поглиблення

професійно-методичних знань і розвиток професійно-методичних умінь організації міжкультурно-орієнтованого навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти, контролю та оцінювання розвитку міжкультурних комунікативних умінь учнів. Це сприяє формуванню інтегральної компетентності випускника освітньої програми «Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов», як-от: «здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі методики навчання французької мови, другої іноземної мови та зарубіжної літератури в процесі професійної діяльності та навчання, що передбачає проведення досліджень та використання сучасних освітніх концепцій, інноваційних методів і технологій навчання».

Перелік тем, зміст лекційних і семінарських занять

Змістовий модуль 1

Тема 1. Теоретичні основи реалізації міжкультурної іншомовної освіти

Зміст міжкультурної іншомовної освіти (підходи, принципи, цілі).

Змістовий модуль 2

Тема 2. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти

Методика формування міжкультурних іншомовних мовленнєвих навичок. Методика формування міжкультурних іншомовних мовленнєвих умінь усного мовлення. Методика формування міжкультурних іншомовних мовленнєвих умінь писемного мовлення. Сучасні методи, технології та засоби реалізації міжкультурної іншомовної освіти. Контроль сформованості міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти.

Система оцінювання результатів навчання студентів

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів реалізується за наступною технологією. Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
50 балів	50 балів

Передбачено такі види оцінювання навчальної діяльності студентів упродовж семестру.

1. Поточне оцінювання полягає у визначенні рівня підготовки студента до семінарського заняття та якості виконання професійно-методичного завдання в процесі самостійної позааудиторної роботи.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень підготовки студента до семінарського заняття (теоретичні знання з теми заняття) оцінюється за 5-бальною шкалою:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Відповідь є повною, ґрунтовною, з підкріпленням теоретичного викладу прикладами іноземною мовою; студент коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших, що є свідченням його систематичної підготовки до занять.
4 бали	Відповідь є переважно повною і ґрунтовною, але не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших.
3 бали	Відповідь є неповною, неточною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент припускається помилок щодо вживання методичної термінології і фрагментарно доповнює відповіді інших.
2 бали	Відповідь є фрагментарною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент припускається помилок щодо вживання методичної термінології і не доповнює відповіді інших.
1 бал	Відповідь демонструє лише початкові уявлення студента про предмет обговорення і низький рівень володіння методичною термінологією; студент не може навести доцільні приклади іноземною мовою, відповіді інших не доповнює.

Студент отримує 0 балів, якщо був присутній на семінарському занятті, але не взяв участь в обговоренні його питань або не відвідав його. У разі, якщо студент не відвідав принаймні одне семінарське заняття, він допускається до заліку лише за умови його (їх) відпрацювання.

Самостійна позааудиторна робота полягає у виконанні професійно-методичного завдання до кожного семінарського заняття і має на меті формування і розвиток методичних умінь студента як майбутнього вчителя іноземної мови. Виконані професійно-методичні завдання демонструються студентами під час семінарського заняття в процесі професійно-орієнтованої рольової гри. Максимальна оцінка за виконання професійно-методичного завдання – 5 балів. За невиконання професійно-методичного завдання магістрант отримує 0 балів.

Критерії оцінювання самостійної позааудиторної роботи студентів

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Професійно-методичне завдання виконано з повним дотриманням інструкції; враховано вимоги чинних навчальних програм з іноземних мов для закладів загальної середньої освіти; коректно визначено прийоми і засоби навчання; мовні помилки відсутні.
4 бали	Професійно-методичне завдання виконано з повним дотриманням інструкції; враховано вимоги чинних навчальних програм з іноземних мов для закладів загальної середньої освіти; коректно визначено прийоми і засоби навчання; допущено одну мовну помилку.
3 бали	Професійно-методичне завдання виконано із частковим дотриманням інструкції; враховано вимоги чинних навчальних програм з іноземних мов для закладів загальної середньої освіти; коректно визначено прийоми і засоби навчання; допущено одну мовну помилку.
2 бали	Професійно-методичне завдання виконано із частковим дотриманням інструкції; частково враховано вимоги чинних навчальних програм з іноземних мов для закладів загальної середньої освіти; коректно визначено прийоми і засоби навчання; допущено більше однієї мовної помилки.
1 бал	Професійно-методичне завдання виконано із частковим дотриманням інструкції; не враховано вимоги чинних навчальних програм з іноземних мов для закладів загальної середньої освіти; некоректно визначено прийоми і засоби навчання; допущено значну кількість мовних помилок.

Наприкінці вивчення дисципліни напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне поточних оцінок за ці види роботи (помножити на 10), що є **рейтинговим балом** студента за роботу протягом семестру (максимум – 50 балів).

2. Модульна контрольна робота виконується перед заліком і є складником семестрового рейтингу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

№ завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання	Параметри оцінювання
1	50	1) коректність виконання завдання; 2) мовна правильність.	1) коректно виконане завдання – 40 балів; 2) мовна правильність – 10 балів.
Всього	50	-	-

Формою підсумкового контролю є залік, який складається з усної співбесіди і виконання практичного завдання.

Об'єкти контролю: рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості професійно-методичних умінь у межах тематики дисципліни:

- теоретичні основи реалізації міжкультурної іншомовної освіти;
- практична методика міжкультурного навчання іноземних мов.

Критерії оцінювання: *усна співбесіда* (відповідність змісту, повнота і ґрунтовність викладу, термінологічна коректність), *виконання практичних завдань* (точність виконання завдання).

Усна співбесіда і виконання практичного завдання оцінюються згідно із визначеними критеріями за шкалою «зараховано» / «не зараховано».

Критерії оцінювання на заліку

№ з/п	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь повністю / в основному відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені чітко.	Відповідь лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко / не визначені.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Студент досить вільно і коректно користується методичною термінологією.	Студент майже не користується методичною термінологією.
4.	Точність виконання практичного завдання	Практичне завдання виконано повністю відповідно до інструкції.	Практичне завдання не виконано.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь студента повною мірою відповідає всім зазначеним критеріям. Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь студента не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Умови допуску до заліку: повне виконання програми дисципліни, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, успішне виконання модульної контрольної роботи.

Рекомендована література

Основна (базова) література:

- Бакум, З. П., Пальчикова, О. О., & Костюк, С. С. (2019). *Навчання іноземних мов: крос-культурний підхід: монографія*. ФОП Осадца Ю. В.
- Бігич, О. Б., Борецька, Г. Е., Бориско, Н. Ф., Гапонова, С. В., Майєр, Н. В., Ніколаєва, С. Ю., Олійник, Т. О., Писанко, М. Л., Сажко, Л. А., Скляренко, Н. К., Смоліна, С. В., Устименко, О. М., Хоменко, Е. Г., Черниш, В. В., Шерстюк, О. М., & Шукліна, С. І. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів*. Ленвіт.
- Карпюк, О. Д. (2020). *Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу*. Вид-во Астон.
- Карпюк, О. Д. (2020). *Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу*. Вид-во Астон.
- Кончович, К. Т., Кравченко, Т. М., Білак, М. В., Дядченко, О. В., Мішак, В. М., Моргун, І. В., Редько, В. Г., Полонська, Т. К., Горошкін, І. О., Пасічник, О. С., & Шпак, Н. В. (2019). *Тенденції оновлення змісту навчання іноземних мов у закладах вищої та загальної середньої освіти: виклики Нової української школи: монографія*. Мукачівський державний університет.
- Майєр, Н. В., & Устименко, О. М. (2018). *Практикум з методики використання сучасних засобів, методів і технологій навчання іноземних мов і культур*. Ліра-К.
- Майєр, Н. В., Устименко, О. М., & Борецька, Г. Е. (2020). *Практикум з формування тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур*. Ліра-К.
- Ніколаєва, С. Ю., Беженар, І. В., Борецька, Г. Е., Британ, Ю. В., Дідух, О. О., Дьячкова, Я. О., Крапчатова, Я. А., Майєр, Н. В., Петрусевич, Ю. А., Устименко, О. М., Фабрична, Я. Г., Черниш, В. В., & Ярошенко, О. В. (2015). *Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія*. Вид. центр КНЛУ.

- Ніколаєва, С. Ю., Бігич, О. Б., Борецька, Г. Е., Бориско, Н. Ф., Кузьменко, Ю. В., Майер, Н. В., Олійник, Т. О., Писанко, М. Л., Пономарьова, Ю. А., Сажко, Л. А., Устименко, О. М., Черниш, В. В. & Шерстюк, О. М. (2016). *Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах: англійська мова німецька мова французька мова іспанська мова. Навчальний посібник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів.* Ленвіт.
- Полонська, Т., Пасічник, О., & Горошкін, І. (2022). *Формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів 5–6 класів гімназій: методичні рекомендації.* Педагогічна думка.
- Рацюк, О. І., & Якоб, О. М. (2021). *Нова українська школа: методика навчання французької мови у 1–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посіб.* Освіта.
- Редько, В. Г. (ред.). (2020). *Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі: навч.-метод. посіб.* КОНВІ ПРІНТ.
- Редько, В. Г., Полонська, Т. К., Горошкін, І. О., Пасічник, О. С., Коваленко, О. М., & Яковчук, М. В. (2022). *Методика компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів 5–6 класів гімназій: методичний посібник.* Педагогічна думка.
- Редько, В. Г., Полонська, Т. К., Пасічник, О. С., Басай, Н. П., Коротков, О. М., & Алексеєнко, І. В. (2013). *Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів: навч.-метод. посіб.* Педагогічна думка.
- Редько, В. Г., Теличко, Н. В., Сідун, М. М., & Полонська, Т. К. (2018). *Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти: монографія.* Мукачівський державний університет.
- Barrett, M., Byram, M., Lázár, I., Mompoin-Gaillard, P., & Philippou, S. (2014). *Developing intercultural competence through education: a guide for language teachers and teacher educators.* Council of Europe Publishing.
- Brandl, K. (2021). *Communicative language teaching in action: putting principles to work.* (2nd ed.). Cognella, Inc.
- Council of Europe. (2020). *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment – Companion volume.* Council of Europe Publishing.
- Harmer, J. (2015). *The practice of language teaching.* (5th ed.). Pearson Education Ltd.
- Lázár, I., Huber-Kriegler, M., Lussier, D., Matei, G. S., & Peck, C. (2008). *Developing and assessing intercultural communicative competence: a guide for language teachers and teacher educators.* Council of Europe Publishing.
- Lennon, P. (2021). *The foundations of teaching English as a foreign language.* Routledge.
- Maley, A., & Peachey, N. (Eds.). (2015). *Creativity in the English language classroom.* British Council.
- McDonough, J., Shaw, Ch., & Masuhara, H. (2013). *Materials and methods in ELT: a teacher's guide.* 3rd edition. John Wiley & Sons, Inc.
- Nunan, D. (2015). *Teaching English to speakers of other languages: an introduction.* Routledge.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching.* Cambridge University Press.
- Riddel, D. (2014). *Teach EFL: the complete guide.* The McGraw-Hill Companies, Inc.
- Scrivener, J. (2011). *Learning teaching: a guidebook for English language teachers.* (3rd ed.). Macmillan Publishers Ltd.

Ur, P. (2012). *A course in English language teaching*. (2nd ed.). Cambridge University Press.

Додаткова література

Калініна, Л. В., Папіжук, В. О., Ковальчук, І. С., Щерба, Н. С., Григор'єва, Т. Ю., Климович, Ю. Ю., Кравець, О. Є., Прокопчук, Н. Р., Кузьменко, О. Ю., Михайлова, О. С., & Гаращук, К. В. (2024). *Новий учитель – щасливий учень – успішна Нова українська школа: колективна монографія*. ЄвроВолинь.

Калініна, Л. В., & Прокопчук, Н. Р. (2023). *Інструктивно-методичні матеріали до лекційних та практичних занять з обов'язкової освітньої компоненти «Інноваційні технології в навчанні англійської мови в закладах загальної середньої освіти» для студентів заочного відділення другого (магістерського) рівня «Key issues and innovative techniques in methods of foreign language teaching»*. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Калініна, Л. В., Щерба, Н. С., Прокопчук, Н. Р., Кузьменко, О. Ю., & Григор'єва, Т. Ю. (2022). *The journey from an English learner to an English teacher. На шляху до професійної майстерності: від студента до вчителя: навч. посіб. до курсу «Методика навчання англійської мови», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*. Євроволинь.

Ніколаєва, С. Ю., Бориско, Н. Ф., Склярєнко, Н. К., Смоліна, С. В., Бігич, О. Б., Сажко, Л. А., Борецька, Г. Е., Голованчук, Л. П., & Черниш, В. В. (2011). *Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій*. Ленвіт.

Рада Європи. (2018). *Рамка компетентностей для культури демократії. У 3-х томах*. Вид-во Ради Європи.

Редько, В. Г., Коваленко, О. Я., Шопулко, М. Н., Горошкін, І. О., Довбищенко, Ф. В., Пасічник, О. С., & Яковчук, М. В. (2023). *Навчання іноземних мов у гімназії: збірник методичних матеріалів для вчителів іноземних мов*. Лібра Терра.

Рубікондо, К. (2020). *Інтеркультурна компетентність: посібник для тренерів*. Council of Europe Publishing.

Топузов, О. М., Засекіна, Т. М., Редько, В. Г., Полонська, Т. К., Пасічник, О. С., & Басай, Н. П. (2018). *Іноземні мови: нові навчальні програми для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту, профільний рівень). Методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України*. Оріон.

Bernaus, M., Andrade, A. I., Kervran, M., Murkowska, A., & Sáez, F. T. (2008). *Plurilingual and pluricultural awareness in language teacher education: a training kit*. Council of Europe Publishing.

Byram, M., & Hu, A. (2013). *Routledge Encyclopedia of language teaching and learning*. Routledge.

Candelier, M., Camilleri-Grima, A., Castellotti, V., de Pietro, J.-F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., Schröder-Sura, A., & Molinié, M. (2013). *FREPA: a framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures. Competences and resources*. Council of Europe Publishing.

Clandfield, L., & Hadfield, J. (2021). *Live online teaching: creative activities for delivering language lessons remotely*. Pavilion Publishing and Media Ltd.

Clandfield, L., & Hughes, J. (2017). *ETpedia materials writing: 500 ideas for creating English language materials*. Pavilion Publishing and Media Ltd.

Clare, A., & Marsh, A. (2020). *The creative teacher's compendium: an A-Z guide of creative activities for the language classroom*. Pavilion Publishing and Media Ltd.

Council of Europe. (2017). *Council of Europe and European Commission T-Kit No. 4: intercultural learning*. Council of Europe Publishing.

- Garton, S., & Copland, F. (Eds.). (2019). *The Routledge handbook of teaching English to young learners*. Routledge.
- Hockly, N. (2018). *ETpedia technology: 500 ideas for using technology in the English language classroom*. Pavilion Publishing and Media Ltd.
- Hughes, J. (2014). *ETpedia: 1,000 ideas for English language teachers*. Pavilion Publishing and Media Ltd.
- Larsen-Freeman, D., & Anderson, M. (2016). *Techniques & principles in language teaching*. Oxford University Press.
- Richards, J. C., Schmidt, R., Kendricks, H., & Youngkyu, K. (2002). *Dictionary of language teaching and applied linguistics*. (3rd ed.). Pearson Education Ltd.
- Thornbury, S. (2006). *An A-Z of ELT: a dictionary of terms and concepts used in English language teaching*. Macmillan Education.

Додаткові ресурси

- Освітній сайт КНЛУ, авторський електронний навчальний ресурс: Устименко О. М. Сучасні технології навчання іноземних мов. – Режим доступу: <https://m.knlu.edu.ua/course/view.php?id=1192>.
- Освітній сайт КНЛУ, авторський електронний навчальний ресурс: Устименко О. М. Проектні технології навчання іноземних мов і культур учнів закладів загальної середньої освіти. – Режим доступу: <http://m.knlu.edu.ua/course/view.php?id=959>.
- Науково-методичний журнал «Іноземні мови». – Режим доступу: <http://fl.knlu.edu.ua>.
- Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія». – Режим доступу: <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua>.